

Zadatak – C1

Internet rat između Hrvatske i SCG počeo je kada su Hrvati na sajtu RTV Pinka ostavili poruku vezanu za Srbe koji su se slikali sa slikom Draže Mihajlovića u centru Zagreba i zabranu igranja u Hrvatskoj za Milana Gurovića koji ima tetovažu Draže Mihajlovića na nadlaktici. Očekivano, usledio je deface sajta www.janica.hr, sajta najpoznatije hrvatske skijašice Janice Kostelić. Na sajtu su ostavljene slike Draže Mihajlovića i Milana Gurovića. Hrvati su uzvratili rušenjem stranice www.partizan.net. A zatim sledi "internet napad" na stranice omladine HDZ, vladajuće stranke u Hrvatskoj, gde su nestale sve vesti, a "iznenadni posetioci" postavili su stihove pesme "Otadžbina" Đure Jakšića. Uz stihove pesme "Otadžbina", hakeri su na sajt omladine HDZ-a postavili i propratni tekst u kojem se poručuje da "ovde nema reči o nacizmu". "Nemojte misliti da iza ovoga što smo uradili stoji nacizam... Odmah se ograđujemo od toga...Naravno, rodoljubi jesmo, svako treba da voli svoju naciju i to da pokazuje na svaki mogući način. Ovo možda jeste jedan od njih, ali nije propagiranje nacizma. Napravite razliku". A posle toga situacija je kulminirala i počelo je masovno rušenje sajtova obe strane. Mediji su dosta pisali i pričali o ovome, skoro svaki dan ste mogli videti vesti na našim najpoznatijim televizijama o hakerskom ratu koji se odigravao između Hrvatske i SCG. Najaktivnije hakerske grupe iz SCG koje su rušile hrvatske sajtove su Virus Crew i Sve Same Barabe Crew.

Zatim je srušen sajt kosovo.com, sajtovi navijača Partizana i Zvezde i još mnogo drugih. Ovim su se i Albanci pridružili hakerskom ratu. Albanci su brisali sve sa naših servera pa su SCG hakeri uzvratili istom merom, čak se pričalo da je albanska narko-mafija finansirala napade na SCG sajtove.

Analizirajte ove slučajeve.

Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja.

Koga biste osudili? Donesite presudu.

Zadatak – C2

1999. godine na jednom američkom sajtu pojavila se lista sa šiframa svih korisnika niškog provajdera „CentNet“-a. Nakon toga usledio je „eldorado“ u krađi vremena, koji je doveo do propasti ovog provajdera. U ovoj krađi učešće su uzela i devetorica naših državljana, koji su oštetili „CentNet“ za ukupnu sumu od preko 50.000 (tadašnjih) dinara. Optužnica protiv ovih kradljivaca je podignuta početkom 2000. godine, a proces je završen je pretresom 26. decembra 2002. godine koji je trajao tri sata što je neuobičajeno za našu sudsku praksu. Na njemu je samo jedan optuženi priznao krivicu dok su ostala osmorica iznosila razna opravdanja kao što su: „Neko je meni krao sate pa što i ja ne bih krao“, „Provajder je mogao bolje da se osigura“, „Log-fajl provajdera mogao je da promeni bilo ko“, „Zvao sam sa analogne centrale, a to se ne može videti u log-fajlu“, ali najinteresantnije je bilo tumačenje oca optuženog maloletnika, inače čoveka iz kompjuterske „branše“, a zaposlenog u državnoj instituciji, koji je izjavio da ako su

navodi optužbe tačni, njegov sin je genije i to što je učinio predstavlja podvig. Ipak krađa je bila dokumentovana ne samo log-fajlom provajdera (koji je, uzgred, možda i mogao da bude promenjen, jer se šifra samog administratora našla na pomenutoj listi na sajtu), već je ovih devet osoba duže vreme „praćeno” (tj. praćeni su njihovi telefoni). Bilo je o tome niz dokumenata, čak i svedoka, a nadgledan je i njihov rad na Internetu. O tome je obavешten i „Telekom”, koji je zbog toga upozorio vlasnike telefona o eventualnom isključenju.

Analizirajte ovaj slučaj.

Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja.

Koga biste osudili? Donesite presudu.

Zadatak – C3

„Crna Ruka je ustala u „elektronsku odbranu” interesa ove zemlje i ne odustaje od napada na sajtove koji plasiraju laži o situaciji u ovoj zemlji”... Tokom najveće neizvesnosti da li će biti bombardovanja 1999. godine na stranici „Glasa kosova” (www.zik.com) osvanula je slika sa tradicionalnim srpskim obeležjima i popratna poruka na srpskom i engleskom: „Dobrodošli na sajt najvećih svetskih lažova i ubica”. Uz to srpski haker poručio je „braći Šiptarima” da će im grb koji je postavio biti na zastavi dok god postoje. Nekoliko sati kasnije ova slika je uklonjena, a posle nekoliko dana i čitava prezentacija, da bi na kraju bila objavljena i adresa. Objašnjenje ovog događaja dala je nemačka novinska agencija DPA koja je izvestila da je srpski haker iz Poljske provalio u pomenuti sajt i zapretio švajcarskom provajderu koji je hostovao prezentaciju da će im obrisati diskove ukoliko uklone sadržaj koji je stavio. Oni su je uklonili, ali sada od međunarodnih organizacija za borbu protiv hakerskih upada traže krivca i naknadu od 20 000 dolara. Kada se situacija stišala pomenuta prezentacija je vraćena u isti oblik kao pre hakerskog upada, a dvadesetak dana kasnije desila se provala srpskih hakera na stranice zagrebačkog dnevnog lista „Vjesnik”. Ovaj događaj pokrenuo je veliku medijsku pažnju u Hrvatskoj i u tadašnjoj Jugoslaviji, jer se na prepravljenoj naslovnoj strani prezentacije našla poruka sa potpisom „Crne ruke”. Hrvatska policija nije bila u mogućnosti da uradi bilo šta jer su hakeri sa teritorije RS koja u tom trenutku nije bila članica Interpola. Kao odgovor „Crnoj ruci”, krajem oktobra hrvatski hakeri upali su na stranice „Narodne biblioteke Srbije”. Crna Ruka je posebno bila aktivna tokom bombardovanja 1999 godine. Vršili su napade na brojne sajtove i ostavljali anti-ratne poruke, a u to vreme moglo bi se reći da su bili potpuno zaštićeni usled ratnog stanja koje ih je okruživalo. Jedna od tadašnjih poruka „Crne ruke” glasila je da će za svaki tomahavk oboriti po jedan server. Veliki broj napada vršen je tako što je slata velika količina beskorisnih informacija i tako zagušivan server koji nije mogao da odgovori na „prave” upite. Ovakva vrsta napada se naziva: uskraćivanje servisa (eng. denial of service). Analizirajte ove slučajeve. Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja. Koga biste osudili? Donesite presudu.

Ugovor o radu

Napisite Ugovor o radu u skladu sa odredbama Zakona o radu Republike Srbije.

Zadatak - Zaštita podataka o ličnosti i privatnost - C1

Gail Nelson, sekretarica na državnom koledžu u Bostonu, jednog letnjeg dana 1995.godine otišla je u jednu od kancelarija koja se nalazila u zadnjem delu zgrade da bi se presvukla i namazala kremom nekoliko mesta na grudima na kojima je imala opekotine od sunčanja.

Nakon nekoliko dana do nje su doprle glasine kako je neko gledao dok se presvlačila. Ispostavilo se da je kolega otkrio skrivenu kameru koja je snimala deo kancelarije u kojoj je sekretarica otkopčavala bluzu kako bi nanela lek. Kamera je bila instalirana nakon što je doneta odluka da se kontroliše pristup kancelarijama i snima ko u njima boravi tokom celog dana, uključujući i radno vreme. Nijedna od sačuvanih kasete nije pokazala Gail Nelson kako menja odeću ili maže lek. Gail Nelson tužila je Koledž zbog napada na privatnost.

Analizirajte ovaj slučaj.

Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja.

Koga biste osudili? Donesite presudu.

Zadatak - Zaštita podataka o ličnosti, zaštita podataka o organizaciji - C2

Zaposleni u IT kompaniji Code Systems J. T. optužen je za krađu nedozvoljenih informacija koje je pokušao da preda konkurentskoj firmi. Prema tužiteljima, pre nego što je napustio Code Systems, poslao je email sebi na privatni nalog sa fajlom od 5MB. Tako velika poruka upućivala je na to da se u navedenoj poruci nalazio source kod kompanijinih proizvoda, što je navelo kompaniju da pozove policiju i prijavi zaposlenog za cyber špijunažu.

Analizirajte ovaj slučaj.

Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja.

Donesite presudu.

Zadatak - Zaštita podataka o ličnosti - C3

Sud je primio žalbu zaposlenog u Ministarstvu za saobraćaj države Amerike. Njegov supervizor je primio anonimno pismo koje nije imenovalo problematičnog radnika i u

kome nije bilo njegovo ime ali je sadržalo iznos njegove plate, njegovu starost i titulu. Pismo je optuživalo radnika da kasni na posao, odsustvuje pola svog radnog vremena, a kada je na poslu ne radi ono što bi trebalo već se samo "igra" za računarom. Supervizor je problematičnog radnika odmah pronašao pošto je bio jedini sa tim opisom u tom sektoru. Supervizor mu je oduzeo računar i na kome je pronašao dosta materijala o privatnom biznisu koji je radnik obavljao na svom radnom mestu vezano za posao sa taksama. Poslodavac je oduzeo računar zaposlenom i poslao ga na neplaćenih mesec dana odmora. Po povratku sa odmora zaposleni je otpušten.

Analizirajte ovaj slučaj.

Da li su u pitanju krivična dela? Ako jesu navedite koja.

Donesite presudu.

Radionica 2 - Registracija patenta

Na sajtu <http://www.yupat.sv.gov.yu> pronaći Zahtev za priznanje patenta (obrazac P-1), Zahtev za priznanje malog patenta (obrazac MP-1), Zahtev za upis proširenog evropskog patenta u Registar patenata (obrazac EP) i popuniti ih u skladu sa unapred definisanim patentom koji je grupa odlučila da prijavi.

Zadatak3 - Autorsko i srodna prava - C1

Prema tvrđenjima agenata FBI-ja gospodin Guronov je, navodno, autor programa „Advanced eBook Processor“, koji otključava „eBook Reader“ firme Adobe Systems, Inc. Korisnici mogu da instaliraju eBook Reader na njihove personalne računare što im omogućava da kupe elektronske knjige sa on-line knjižara kao što su Amazon.com ili BarnesandNoble.com. eBook Reader dozvoljava korisnicima da čitaju kriptovane elektronske knjige samo na specifičnim računarima koji služe specijalno za ovakve stvari. Pošto se knjige prodaju u enkriptovanoj formi i dostupne su samo putem eBook Reader-a, interesi autora i njihovih prava su zaštićena.

Advanced eBook Processor dozvoljava korisnicima programa da dekriptuju eKnjigu na način na koji bi eKnjiga bila otvorena u bilo kom programu za pregledanje Portable Document Format-a („PDF“), kao što je Adobe Acrobat Reader, i sam fajl ne bi imao nikakva ograničenja vezana za njegovo editovanje, kopiranje i štampanje eKnjige. U tužbi se navodi da Advanced eBook Processor dozvoljava svakome ko ga poseduje da čite eKnjige bez plaćanja naknade piscu knjige. U tužbi koja je pokrenuta protiv autora ovog programa gospodina Guronova tvrdi se da program sam navodi gospodina Guronova kao vlasnika autorskih prava nad Advanced eBook Processor-om i da je program distribuiran od strane Elby Company, preko njihovog web sajta.

Da li je u pitanju krivično delo?

Kolika bi bila kazna?

Zadatak3 - Autorsko i srodna prava - grupa C2

Napster-ov klijentski softver, koji se može besplatno preuzeti na Internetu, omogućava korisnicima pristup stotinama hiljada MP3 naslova i omogućava im da besplatno distribuiraju muzičke datoteke među članovima Napster zajednice. Udruženje RIAA protivi se ovakvoj trgovini datotekama na koje tužioci polažu autorska prava. Međutim, Napster smatra da se sve razmene odvijaju na nekomercijalnim osnovama i neposredno ih obavljaju sami korisnici a ne kompanija. Rok sastav Metalika – jedan od poznatijih protivnika Napster-a – pokušao je da identifikuje pesme zaštićene autorskim pravima i pogrešno označio desetine hiljada pesama. Pokrenut je veliki broj tužbi protiv ove kompanije sa zahtevom da se uklone sve muzičke numere umetnika koje pripadaju kompanijama tužiocima.

Koja su krivična dela u pitanju?

Donesite presudu.

Zadatak3 - Autorsko i srodna prava - grupa C3

Dana 1.6.2005.god., u Beogradu, u Bulevaru kralja Aleksandra kod br.204, u 16,35 časova Nikola Petrović je stavio u promet 293 kompakt diska sa sadržajem strane muzike u MP-3 formatu, 207 kompakt diskova sa sadržajem kompjuterskih igara, 178 kompakt diskova sa stranim filmovima u DVX formatu, 67 kompakt diskova sa stranim filmovima u DVD formatu, 56 kompakt diskova domaće muzike u MP-3 formatu, 53 kompakt diska domaće muzike, 34 kompakt diska strane muzike, 28 kompakt diskova sa sadržajem crtanih filmova u DVX formatu, 5 komakt diskova sa sadržajem domaćih filmova u DVD formatu, 27 kompakt diskova sa sadržajem kompjuterskih programa, 20 kompakt diskova sa sadržajem filmova, 6 kompakt diskova sa sadržajem domaćih filmova u DVX formatu, 3 neispravna diska i 2 kompakt diska sa sadržajem crtanih filmova u DVD formatu a sve u ukupnom broju od 979 kompakt diskova. Nabavljao ih je po ceni od 60 do 120 dinara, a potom ih na navedenoj adresi na improvizovanoj tezgi prodavao po ceni od 150 i 200 dinara po komadu. Priveden je i saslušan, nakon čega je doneto rešenje o sprovođenju istrage. Podneta je optužnica trećem opštinskom sudu i predlaže se da se pred tim sudom zakaže i održi glavni javni pretres na koji će se pozvati javni tužilac i okrivljeni i da se u dopunu dokaznog postupka kao dokaz pročita i izvede potvrda o privremeno oduzetim predmetima, da se izvrši uvid u izveštaj iz kaznene evidencije za okrivljenog. Ispitan okrivljeni NP priznaje izvršenje krivičnog dela i u svoju odbranu navodi da je u periodu kada je prodavao diskove bio u teškoj materijalnoj situaciji i da mu je novac bio neophodan za lečenje majke te mu je ublažena krivična odgovornost.

Koja krivična dela su u pitanju?

Donesite presudu.

Radionica3 - Ugovor o delu

Na sajtu <http://www.yupat.sv.gov.yu> pronaći Prijave za unošenje u evidenciju i deponovanje autorskih dela i predmeta srodnih prava (obrazac A-1 i obrazac C-1) i popuniti ih u skladu sa unapred definisanim delom koji je grupa odlučila da prijavi.

Zadatak4 - C1

Jovan D. iz Novog Sada prodaje svoj organ na internetu da bi, kako kaže, obezbedio novac za operaciju sina. – Najviša ponuda 37.000 evra.

Na njegov oglas javilo se nekoliko ljudi. Da li je u pitanju bolesnik kome je ovaj organ potreban, ili preprodavac sa dobrim vezama koji želi da na taj način zaradi, brižni otac ne zna i ne želi da zna. Za sebe tvrdi da nije imao posla sa policijom, da nikada nije krivično gonjen. Takođe je i dobrovoljni davalac krvi tako da prodaju svog dela tela ne smatra samo trgovinom, već i činom pomoći nekome kome je bubreg neophodan. Tvrdi da nije jedini, da lično poznaje još ljudi koji su primorani da prodaju svoje organe. Zbog niske cene koju mu nude, Jovan D. je rešio da pokuša da proda svoj bubreg preko Interneta, jer se u inostranstvu može dostići viša cena.

Da li je u pitanju krivično delo?

Donesite presudu.

Zadatak4 - grupa C2,C3

Kolowich, vlasnik Word Expres RX, je takozvanu Internet apoteku stvorio na sajtu www.WorldExpressRx.com, na kojem su kupci mogli da naruče lekove, pri čemu se od njih nije zahtevalo da poseduju prethodno overen recept. Kupcima je bilo omogućeni, tačnije od njih se zahtevalo da na sajtu popune određeni formular, upitnik o svom zdravstvenom stanju. Naime, na sajtu su kupci lažno uveravani da će formular biti pregledan od strane lekara koji će davati savete vezano za korišćenje leka koji je kupac planirao da naruči, kao i da će izdavati odgovarajuće legalne recepte, naravno pre isporuke leka. Za ovu vrstu usluga kupci su bili obavezni da plate članarinu od 35 dolara. Međutim, ni jedan lekar nije bio angažovan da pregleda popunjene formulare, niti neka priznata medicinska institucija.

Ovaj veoma vešto izveden, i do sitnica izrađen plan bio je jak razlog pokretanja više upozoravajućih akcija. FDA je strogo upozoravala stanovništvo da ne nabavljaju i ne naručuju strogo kontrolisane lekove, pa čak ni bilo kakve lekove putem Interneta, štiteći na taj način sebe od korišćenja neproverenih i nesigurnih lekova. Širom Amerike vođene su kampanje protiv prodaje lekova bez prethodnog pregleda od strane lekara, odnosno preko Interneta.

Distribucija, odnosno prodaja lekova uključivala je tablete i kapsule “Viagra”, tablete hormona rasta, i kapsule za snižavanje krvnog pritiska, koji su bili označeni kao

proizvodi kompanije “World Express” RX, predstavljeni kao srodni proizvodi legalnim lekovima te vrste. Kolowich je organizovao ilegalnu proizvodnju ovih lekova u Meksiku, odakle ih je njegov saradnik krijumčario, odnosno ilegalno unosio preko granice u Kaliforniju, gde ih je pakovao slično pakovanjima legalnih lekova. Nakon toga je, zajedno sa nekolicinom lica, slao lekove po porudžbini na adrese kupaca širom Amerike i sveta. Neke od supstanci koje su bile korišćene za proizvodnju su stizale iz Kine i Indije, pomoću falsifikovanih dozvola za isporuku.

Kolowich je takođe saradivao i sa John Aldaz-om, licenciranim farmaceutom u SAD-a, kao i sa Gustavo Garcia-Uriza, lekarom po profesiji, iz Meksika, prilikom krijumčarenja neproverenog leka “Viagra” iz Meksika u Ameriku. Kolowich je zajedno sa Aldaz-om i Garsi-om planirao otvaranje novih pogona za proizvodnju u Meksiku neposredno pre hapšenja.

O kojim krivičnim delima je reč?

Donesite presudu.

Radionica4 - cyber forenzika

Pročitajte slučaj i odgovorite na sledeća pitanja:

1. na koji način se može izvršiti elektronsko praćenje i identifikovanje počinioca
2. kako je izvršen upad u sistem
3. pomoću kojih alata se mogu detektovati, prikupiti i analizirati dokazi u ovom slučaju
4. koja krivična dela dokazuju prikupljeni dokazi

Slučaj:

Uljez je pristupio FAS Harvardovom sistemu putem široko korišćene banke modema i neposredno sa drugih sistema preko Interneta. Prilikom upada koristio je legitimne vlasnike account-ova kao nadimke – NCIS što je onemogućavalo istraživačima da identifikuju uljeza.

Bilo je, međutim, moguće razlikovati uljeza od ostalih legitimnih korisnika FAS Harvard sistema i Interneta kroz njihovo učestalo korišćenje određenih komandi na FAS Harvardovom hostu.

Veliki broj kompjuterskih hostova kojima je počinilac nedozvoljeno pristupao su bili povezani sa Američkom Vladom, uključujući i sistem Vojne Laboratorije za Istraživanja u Edzvodu, Merilend (Edgewood, Maryland), Istraživačka Laboratorija Mornarice u Vašingtonu (Washington), Kalifornijski Institut za Tehnologije u Pasadeni, Kalifornija (Pasadena, California), Američka DOE (služba), Laboratorija za mlazne pogone NASA.

Lokacije su uključivale Vladu Amerike, Obrazovnu Instituciju Amerike i komercijalne zgrade u Americi. Učestale mete napada su bili Američka Mornarica, NASA i Odeljenje (departman) Nacionalne Laboratorije za Energetiku. Department of Defence sistemi koji su kompromitovani od strane napadača su se nalazili na mrežama koje su sadržale osetljive i bitne, mada ne poverljive, Vladine informacije. Ove mreže su čuvale informacije vezane za Mornaricu, Vojsku i programe istraživanja NASA-e, kao i fajlove vezane za satelite, radijaciju i energetske inženjering.

Nije bilo nikakvog dokaza koji je ukazivao na krađu i kompromitovanje ovih podataka. Ipak, nivo neovlašćenog pristupa ovim sistemima je povećavao rizik da uljez bude razotkriven...

Radionica 5 – procedure (Samo jedna)

1. Napisati sledeće procedure u slučaju krivičnog dela - neovlašćeni pristup zaštićenom računaru, računarskoj mreži i elektronskoj obradi podataka: - za obezbeđivanje mesta zločina, - za prikupljanje i čuvanje dokaza, - prezentovanje dokaza (veštačenje).
2. Napisati sledeće procedure u slučaju krivičnog dela - računarska prevara: - za obezbeđivanje mesta zločina, - za prikupljanje i čuvanje dokaza, - prezentovanje dokaza (veštačenje).
3. Napisati sledeće procedure u slučaju krivičnog dela - neovlašćeno korišćenje računara ili računarske mreže: - za obezbeđivanje mesta zločina, - za prikupljanje i čuvanje dokaza, - prezentovanje dokaza (veštačenje).

Zadatak 6

U Engleskoj, u Southemptonu su 2 dečaka - huligana proganjala dvanaestogodišnjeg dečaka iz svoje škole, tako što su otvorili web sajt, web sajt mržnje, gde su postavili njegove slike, koje su bile montirane. Fotografije su bile bizarne, čak su i dečaka proglasili da je gej. Na sajtu su otvorili i sekciju gde su posetoci mogli da upisuju svoje komentare. Ponudili i 5 funti za onoga ko dečaku ukrade privatni dnevnik. Bila je otvorena i posebna stranica gde su dali izmišljeni spisak šta dečak (žrtva napada) voli a šta ne. Među stvarima koje voli naveli su: „Gejeve, noge momaka“ i slično. Cyber huligani su adresu sajta razdelili svima u školi. Vest se brzo proširila po toj, pa i u drugim školama. U prvom mesecu sajt je imao 500 poseta, a na sajtu je stajalo obaveštenje da se sajt redovno ažurira i da je poželjno da se ponovo navrati. Link ka ovom sajtu se pojavljivao i na drugim sajtovima. Žrtva je celu stvar otkrila kada su mu se u školi svi smejali, a na ekranu računara je stajala i njegova slika. On je bio frustriran kada je video svoje slike okružene bizarnim natpisima. Dečak tvrdi da su slike ukradene sa njegovog sajta, kasnije dorađene i postavljene na sajt cyber huligana, sa neumesnim komentarima. Dečak je zamolio huligane da uklone sajt, ali su se oni tome samo smejali. Dečak je u početku patio u tajnosti, jer je bio strašno posramljen. Kasnije je ipak odlučio da celu stvar ispriča učiteljici, koja je kasnije pozvala roditelje i cela stvar je došla i do policije. Huligani su brzo uhvaćeni, a prva kaznena mera je da su bili izbačeni iz škole a takođe su

morali i da ugase sajt koji su, kako se utvrdilo, sami uređivali od svojih kuća. Majka je dečaka uspisala u drugu školu. Zaključeno je da je u današnje vreme deci izuzetno lako da kreiraju web sajtove i kreiraju sadržaj po volji. Dečak nije želeo da njegovo ime bude navedeno u tekstovima u kojima je ceo slučaj iznešen. Adrian Brown, jedan od stručnjaka za pedagogiju, kaže da je bilo slučajeva gde su huligani koristili email i tekstualne poruke, ali da je ovo prvi slučaj da je kreiran web sajt sa takvim sadržajem. Takođe je zaključio da je cyber huliganstvo novi vid huliganstva. Problem je i što deca više posećuju internet nego njihovi roditelji, tako da roditelji kasnije saznaju o ovakvim dešavanjima. Direktor škole koju je dečak pohađao, kontaktirao je sve ostale škole u regionu sa namerom da ih upozori na novi način huliganstva i da im skrene pažnju da vode računa da se ovakve stvari što manje dešavaju.

Zadatak 6 - C1

Hackerska grupa koja sebe naziva OPREZ (Operacija Protiv Razularenih Ekoloskih Zagadljivaca), upala je u računarski sistem Termoelektrane „Nikola Tesla“ u Obrenovcu i Rafinerije Nafta u Pančevu, i pri tome su uspeali da blokiraju rad na računarima u trajanju od nekoliko sati i obrišu veliki broj podataka koji je značajan za poslovanje ova dva preduzeća. Procenjena šteta koju su naneli Rafineriji u Pančevu je oko 250 hiljada dinara, a TE „Nikola Tesla“ preko 450 hiljada dinara.

Ista grupa je srušila web stranice Termoelektrane <http://www.jptent.com/> i Rafinerije www.rnp.co.yu. U poruci koju su ostavili na sajtu naveli su da se oni bave Haktivizmom ili korišćenjem hakerskih veština u političke svrhe. Pored toga napisali su da razlog upada u sistem i rušenja sajta TE je emitovanje 18,7 miliona tona ugljen-dioksida godišnje i potpune nebrige za životnu sredinu. Na sajtu Rafinerije optužili su ovo preduzeće za potpunu nebrigu i ugrožavanje životne sredine i zdravlje ljudi u Pančevu.

Nadležni iz ova dva preduzeća naglasili su da je ovo prvi put da neko pokušava da se obračuna ili skrene pažnju na ovaj način. Takođe su naveli da znaju da je zagađenje veliki problem i da oni ulažu veliki novac u zaštitu životne okoline, i da rade sve što je u njihovoj moći da se ovakvi problemi reše, kao i da ne beže od odgovornosti. Ipak, dalje naglašavaju, da ovakav vid borbe ili skretanja pažnje ne može da reši ovako kompleksan problem, već ga samo produbljuje.

Da li biste osudili gupu OPREZ?
Analizirajte slučaj i donesite presudu.
Koja su krivična dela u pitanju?

Radionica 6 - krivična dela

U trenutno važećem Krivičnom Zakoniku Republike Srbije definisana su, u 27. glavi, krivična dela vezana za kompjuterski i cyber kriminal. Analizirajući definisana dela, otvara se pitanje da li su svi oblici visokotehnološkog (cyber) kriminala obuhvaćena ovim delima.

Uvedite novo krivično delo u KZ, definišite pojam i oblik dela i odredite moguću kaznu.